

Til beslutningsforslag nr. B 55

Folketinget 2014-15

Beretning afgivet af Udenrigsudvalget den [20. april 2015]

Udkast

(SF's forslag til beretningstekst)

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en udenrigskommission

[af Holger K. Nielsen (SF) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 21. januar 2015 og var til 1. behandling den 20. marts 2015. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udenrigsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i <> møder.

2. Politiske bemærkninger

Udvalget noterer sig udenrigsministerens bemærkninger under 1. behandlingen af B 55 den 20. marts 2015. Udvalget er enig med udenrigsministeren i, at dansk udenrigspolitik skal bruges til at styrke vores sikkerhed, vores velstand og også fremme vores værdier i verden, samt at det er afgørende, at dansk udenrigspolitik er i stand til hele tiden at tage bestik af forandringerne i vores omverden. Udvalget er også enig med ministeren i, at en »løbende tilpasning af vores udenrigspolitik og Udenrigsministeriets organisation ikke kun er nødvendig men også uundgåelig, hvis vi skal varetage Danmarks udenrigspolitiske interessevaretagelse på den bedst mulige måde...« (udenrigsministerens tale ved 1. behandling den 20. marts 2015). Udvalget anerkender, at der i de seneste år er taget en række initiativer, som løbende har forandret Udenrigsministeriet.

Udvalget konstaterer samtidig, at Danmark de seneste år er blevet konfronteret med en række nye udenrigspolitiske udfordringer. Det gælder ikke mindst følgende:

- En langt mere aggressiv russisk udenrigspolitik, som den har udmøntet sig i annekteringen af Krim, intervention i Østukraine og trusler imod europæiske lande. Det er vig-

tigt, at Danmark har en sammenhængende strategi i forhold til Rusland.

- En øget terrortrussel og opløsningstendenser i Mellemøsten i kølvandet på Det arabiske Forår. De arabiske diktaturer blev ikke erstattet af demokratier. I stedet er der opstået et tomrum, som er udfyldt af radikale islamistiske grupper, ikke mindst ISIL. Det har samtidig medført en kompleksitet i konflikterne, som er særdeles vanskelig at adressere – både politisk og militært. Det forudsætter en sammenhængende strategisk tilgang til problemet.
- Arktis har fået stigende udenrigspolitisk betydning på grund af klimaforandringerne. Danmark har gennem Rigsfællesskabet store udenrigspolitiske interesser i at fastholde Arktis som et lavspændingsområde, hvor konflikter løses efter folkerettens principper.
- Vi oplever et stadig mere selvbevidst afrikansk kontinent, der ønsker at definere sig som andet og mere end modtagere af udviklingsbistand. En række afrikanske lande har en pæn økonomisk vækst og ønsker at spille en større politisk rolle i løsningen af egne problemer og i en bredere international kontekst.

Udvalget finder, at implikationerne af denne nye udenrigs- og sikkerhedspolitiske virkelighed er vidtrækkende og bør give anledning til en sammenhængende strategisk tænkning af dansk udenrigspolitik.

Udvalget finder det vigtigt, at Danmark har en stærk udenrigstjeneste, som kan tiltrække kompetente medarbejdere og varetage danske interesser i udlandet. Udvalget kan konstatere, at der i de seneste år er gennemført betragtelige nedskæringer i Udenrigsministeriet. Udvalget anerkender, at også Udenrigsministeriet – som andre ministerier – må tilpasse sig nye økonomiske forudsætninger, men lægger vægt på, at

der bør være sammenhæng mellem landets udenrigspolitiske ambitioner og de ressourcer, der skal sikre, at målsætningerne føres ud i livet.

Udvalget ser frem til i Folketinget at modtage en grundig sikkerhedspolitisk analyse fra forsvarsministeren og udenrigsministeren inden sommerferien 2015, ikke mindst i lyset af at 2014 var et sikkerhedspolitisk skelsættende år, der bør give anledning til at stoppe op og analysere udviklingen.

Udvalget mener imidlertid, at der efter det kommende folketingsvalg bør iværksættes et yderligere analysearbejde, som kan grave et spadestik dybere med henblik på at få større klarhed over udfordringer, mål og midler i dansk udenrigspolitik. I arbejdet inddrages både eksperter og Folketingets partier. Udvalget mener, at bl.a. følgende temaer bør belyses:

- Udfordringer for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik – Danmarks placering i en verden under forandring.
- Trusler for Danmarks sikkerhed.
- Udenrigs- og sikkerhedspolitiske værktøjer i »værktøjskassen« – sammenhængen mellem de forskellige instrumenter, og hvordan de kan bruges.

- Udenrigspolitiske prioriteringer, herunder af indsatsen i internationale fora
- Sammenhængen mellem udenrigspolitik og andre politiske områder. Af særlig interesse vil være sammenhængen mellem udenrigspolitik og forsvarspolitik, men også områder som eksempelvis klima- og energipolitik, erhvervs politik m.v. bør inddrages.
- Udenrigsministeriets ressourcesituation, herunder mulighederne for at tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere.

Udvalget lægger vægt på, at arbejdet vil være færdiggjort inden udgangen af 2016.

P. u. v.

Per Stig Møller

Udvalgsformand